

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (első tanács)

2019. január 30.*

„Előzetes döntéshozatal — Jogszabályok közelítése — A 2014/40/EU irányelv érvényessége —
Dohánytermékek gyártása, kiszerelése és árusítása — Az »összetevőkre« vonatkozó szabályozás —
Az ízesített dohánytermékek tilalma”

A C-220/17. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a
Verwaltungsgericht Berlin (berlini közigazgatási bíróság, Németország) a Bírósághoz 2017. április 27-én
érkezett, 2017. április 21-i határozatával terjesztett elő

a **Planta Tabak-Manufaktur Dr. Manfred Obermann GmbH & Co. KG**

és

a **Land Berlin**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (első tanács),

tagjai: R. Silva de Lapuerta, a Bíróság elnökhelyettese, az első tanács elnökeként eljárva, A. Arabadjiev,
E. Regan, C. G. Fernlund és S. Rodin (előadó) bírák,

főtanácsnok: H. Saugmandsgaard Øe,

hivatalvezető: R. Šereš tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2018. március 21-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- a Planta Tabak-Manufaktur Dr. Manfred Obermann GmbH & Co. KG képviseletében T. Masing és
C. Eckart Rechtsanwälte,
- a spanyol kormány képviseletében S. Jiménez García, meghatalmazotti minőségben,
- a francia kormány képviseletében R. Coesme és D. Colas, meghatalmazotti minőségben,
- a magyar kormány képviseletében Koós G. és Fehér M. Z., meghatalmazotti minőségben,

* Az eljárás nyelve: német.

- az Egyesült Királyság kormánya képviselőjében S. Brandon, I. Rogers és Z. Lavery, meghatalmazotti minőségben,
- a norvég kormány képviselőjében P. Wennerås, M. Schei és M. Reinertsen Norum, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Parlament képviselőjében L. Visaggio, U. Rösslein és J. Rodrigues, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Unió Tanácsa képviselőjében P. Plaza García, E. Karlsson és R. Wiemann, meghatalmazotti minőségben,
- az Európai Bizottság képviselőjében M. Kellerbauer és J. Tomkin, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2018. július 4-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a tagállamoknak a dohánytermékek és kapcsolódó termékek gyártására, kiszerezésére és értékesítésére vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezései közelítéséről és a 2001/37/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2014. április 3-i 2014/40/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2014. L 127., 1. o.; helyesbítések: HL 2016. L 40. 16. o.; HL 2015. L 150., 24. o.) 7. cikke (1), (7) és (14) bekezdésének, 8–11. cikkének, különösen 9. cikke (1) bekezdése második albekezdése (4) bekezdése a) pontja második mondatának és (6) bekezdésének, 10. cikke (1) bekezdése b), e) és f) pontjának, 11. cikke (1) bekezdése első albekezdése első mondatának, valamint 13. cikke (1) bekezdése c) pontjának, továbbá 7. cikke (14) bekezdésének, 13. cikke (1) bekezdése c) pontjának, illetve (3) bekezdésének értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet a Planta Tabak-Manufaktur Dr. Manfred Obermann GmbH & Co. KG (a továbbiakban: Planta Tabak) és a Land Berlin (Berlin tartomány, Németország) között bizonyos dohánytermékek forgalmazása tilalmának, illetve a dohánytermékek címkézésére és csomagolására vonatkozó szabályok tárgyában folyamatban lévő jogvitában terjesztették elő.

Jogi háttér

- 3 A 2014/40 irányelv (9) preambulumbekkezdése értelmében:
„Számos fogalmat szükséges meghatározni annak érdekében, hogy a tagállamok egységesen hajtsák végre az irányelvet. Amennyiben különböző termékkategóriákra vonatkoznak az ezen irányelvben megállapított kötelezettségek, és az adott termék ezek közül több kategóriába is besorolható (pl. pipa, cigarettadohány), a szigorúbb kötelezettség alkalmazandó.”
- 4 Ezen irányelv (16) preambulumbekkezdése a következőket mondja ki:
„Az eltérő szabályozás valószínűségét tovább növelik az azokkal a dohánytermékekkel kapcsolatos aggályok, amelyek a dohány mellett más, jellegzetes ízesítést tartalmaznak, és amelyek így hozzájárulhatnak a dohányzásra való rászokáshoz, vagy befolyásolhatják a dohányfogyasztási szokásokat. El kell kerülni az olyan intézkedéseket, amelyek indokolatlan különbséget tesznek a

különböző fajtájú ízesített cigaretták között. A nagyobb értékesítési volumenű, jellegzetes ízesítésű dohánytermékeket hosszabb idő alatt, fokozatosan kell kivezetni azért, hogy a fogyasztóknak kellő idő álljon a rendelkezésére a más termékekre történő átálláshoz.”

5 Az említett irányelv 1. cikke ekképp rendelkezik:

„Ezen irányelv célja a tagállamok [...] törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseinek közelítése [...]

[...]

a dohány- és a kapcsolódó termékek belső piaca zavartalan működésének elősegítése érdekében, kiindulásként az emberi egészség védelmének magas szintjét alapul véve, különös tekintettel a fiatalok egészségének védelmére, valamint az Uniónak [a WHO Dohányzás-ellenőrzési Keretegyezményének elfogadásáról szóló, 2004. június 2-i 2004/513/EK tanácsi határozattal (HL 2004. L 213., 8. o.) jóváhagyott,] az Egészségügyi Világszervezet [WHO] Dohányzás-ellenőrzési Keretegyezménye (FCTC) [...] szerinti kötelezettségeinek való megfelelés céljából.”

6 Ugyanezen irányelv 2. cikke előírja:

„Ezen irányelv alkalmazásában:

[...]

14. »új dohánytermék-kategóriák«: olyan dohánytermék,

- a) amely nem tartozik az alábbi kategóriák egyikébe sem: cigaretta, cigarettadohány, pipadohány, vízpipadohány, szivar, szivarka, rágódohány, tüsszentésre szolgáló dohánytermék vagy szájon át fogyasztott dohánytermék; [...]

[...]”

7 A 2014/40 irányelv 7. cikke ekképp rendelkezik:

„(1) A tagállamok megtiltják a jellegzetes ízesítésű dohánytermékek forgalomba hozatalát.

[...]

(7) A tagállamok megtiltják az alkotóelemeikben – például a szűrőben, a papírban, a csomagolásban, a kapszulában, illetve az érintett dohánytermék illatát vagy az ízét vagy füstintenzitásának megváltoztatását lehetővé tevő minden technikai megoldásban – ízesítést tartalmazó dohánytermékek forgalomba hozatalát [helyesen: A tagállamok megtiltják az alkotóelemeikben – például a szűrőben, a papírban, a csomagolásban, a kapszulában – ízesítést, illetve az érintett dohánytermék illatának, ízének vagy füstintenzitásának megváltoztatását lehetővé tevő egyéb technikai megoldást tartalmazó dohánytermékek forgalomba hozatalát.]. A szűrő, a papír és a kapszula nem tartalmazhat dohányt vagy nikotint.

[...]

(12) A cigarettától és a cigarettadohánytól eltérő dohánytermékek mentesülnek az (1) és a (7) bekezdésben foglalt tilalmak alól. [...]

[...]

(14) Az olyan jellegzetes ízesítésű dohánytermékek esetében, amelyeknek uniós szintű értékesítési volumene valamely termékkategóriában 3%-os vagy azt meghaladó, e cikk rendelkezései 2020. május 20-i hatállyal alkalmazandók.

[...]

- 8 Ezen irányelv 8–11. cikke, amely az irányelv II. címében található „Csomagolás és címkézés” című II. fejezetének részét alkotja, a következőket tartalmazza: az általános rendelkezéseket, az általános figyelmeztetések és tájékoztatás a dohányzásra szánt dohánytermékeken, kombinált egészségvédő figyelmeztetések a dohányzásra szánt dohánytermékkel kapcsolatban, illetve a cigarettától, a cigarettadohánytól és a vízpipadohánytól eltérő, dohányzásra szánt dohánytermékek címkézése.

- 9 Ugyanezen irányelv 9. cikke értelmében:

„(1) A dohányzásra szánt dohánytermékek valamennyi csomagolási egységén és gyűjtőcsomagján fel kell tüntetni az alábbi általános figyelmeztetések valamelyikét:

»A dohányzás halált okoz – szokjon le most!«

vagy

»A dohányzás halált okoz.«

A tagállamok döntenek el, hogy az első albekezdésben említett általános figyelmeztetések közül melyiket alkalmazzák.

[...]

(4) Az (1) és a (2) bekezdésben említett általános figyelmeztetést és tájékoztatást:

- a) fehér háttérre, Helvetica bold betűtípussal, fekete színben, félkövéren szedve kell nyomtatni. A nyelvi követelményeknek való megfelelés érdekében a tagállamok meghatározhatják a betű méretét, feltéve, hogy a nemzeti jog által előírt betűmérettel a vonatkozó szöveg az egészségvédő figyelmeztetések számára fenntartott felületet a lehető legnagyobb arányban tölti ki; [...]

[...]

(6) A Bizottság végrehajtási aktusok révén – a tasakok különböző formáinak figyelembevételével – meghatározza az általános figyelmeztetésnek és a tájékoztatásnak a tasakban forgalmazott cigarettadohány esetében való pontos elhelyezését.”

- 10 A 2014/40 irányelv 10. cikke kimondja:

„(1) A dohányzásra szánt dohánytermékek valamennyi csomagolási egységén és gyűjtőcsomagján kombinált egészségvédő figyelmeztetéseket kell feltüntetni. A kombinált egészségvédő figyelmeztetéseknek:

[...]

- b) a dohányzásról való leszokással kapcsolatos információkat kell tartalmazniuk, pl. olyan telefonszámokat, e-mail-címeket vagy internetes oldalakat, amelyek célja a fogyasztók tájékoztatása a dohányzásról való leszokáshoz támogatást nyújtó programokról;

[...]

- e) a csomagolási egység, illetve minden gyűjtőcsomag felső szélén kell elhelyezkedniük, ugyanabban az irányban, mint a csomag azon felületén megjelenő bármely más információ. Azon tagállamokban, amelyekben az adójegyek, illetve az adózási célú nemzeti azonosító jelek kötelezőek maradnak, átmeneti mentességek alkalmazhatók a kombinált egészségvédő figyelmeztetések elhelyezésére vonatkozó kötelezettség alól, a következők szerint:
- abban az esetben, ha az adójegyeket, illetve az adózási célú nemzeti azonosító jeleket kartonanyagból készült csomagolási egység felső szélén helyezik el, a hátsó felületre nyomtatandó kombinált egészségvédő figyelmeztetés elhelyezhető közvetlenül az adójegy, illetve azonosító jel alatt;
 - amennyiben a csomagolási egység puha anyagból készült, a tagállamok engedélyezhetik, hogy a csomag felső széle és a kombinált egészségvédő figyelmeztetés teteje között legfeljebb 13 mm magasságú, téglalap alakú felület maradjon az adójegyek, illetve az adózási célú nemzeti azonosító jelek számára fenntartva.

Az i. és ii. pontban említett mentességek 2016. május 20-tól számított hároméves időtartamig alkalmazhatók. Márkanév és logó nem helyezhető az egészségvédő figyelmeztetések fölé.

[...]

- f) a reprodukálása a Bizottság által a (4) bekezdés alapján meghatározott formátum, elrendezés, tervezés és arányok szerint kell, hogy történjék;

[...]”

- 11 Ezen irányelv 11. cikke (1) bekezdése első albekezdésének első mondata előírja:

„A cigarettától, a cigarettadohánytól és a vízipipadohánytól eltérő, dohányzásra szánt dohánytermékek esetében a tagállamok mentességet adhatnak a 9. cikk (2) bekezdésében előírt tájékoztatás, valamint a 10. cikkben előírt kombinált egészségvédő figyelmeztetések feltüntetésének kötelezettsége alól.”

- 12 Az említett irányelv 13. cikke ekképp rendelkezik:

„(1) A csomagolási egység és a gyűjtőcsomagok címkézése, valamint maga a dohánytermék nem tartalmazhat olyan elemet vagy megoldást, amely:

[...]

- c) ízre, illatra, ízesítőanyagra vagy más adalékanyagra, illetve ezek hiányára utal;

[...]

(3) Az (1) és (2) bekezdés alapján tiltott elemek és megoldások közé többek között, de nem kizárólag a következők tartozhatnak: szövegek, szimbólumok, nevek, védjegyek, képi vagy más megjelölések.”

- 13 Ugyanezen irányelv 29. cikkének (1) bekezdése értelmében:

„A tagállamok hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek 2016. május 20-ig megfeleljenek. E rendelkezések szövegét haladéktalanul megküldik a Bizottság számára.

A tagállamok ezeket a rendelkezéseket 2016. május 20-tól alkalmazzák, a 7. cikk (14) bekezdésének, a 10. cikk (1) bekezdése e) pontjának, a 15. cikk (13) bekezdésének, valamint a 16. cikk (3) bekezdésének sérelme nélkül.”

14 A 2014/40 irányelv 30. cikke ekképp rendelkezik:

„A tagállamok engedélyezhetik az alábbi, ennek az irányelvnek meg nem felelő termékek 2017. május 20-ig történő forgalomba hozatalát:

a) a 2016. május 20. előtt [a tagállamoknak a dohánytermékek gyártására, kiszerelésére és árusítására vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezései közelítéséről szóló, 2001. június 5-i 2001/37/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL 2001. L 194., 26. o.; magyar nyelvű kiadás 15. fejezet, 6. kötet, 147. o.)] összhangban gyártott vagy szabad kereskedelmi forgalomba helyezett és címkézett dohánytermékek;

[...]”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

15 A Planta Tabak dohánytermékeket, különösen ízesített cigarettadohányt gyárt és forgalmaz.

16 A 2016. április 4-i Gesetz über Tabakerzeugnisse und verwandte Erzeugnisse (a dohánytermékekről és a kapcsolódó termékekről szóló törvény; BGBl. 2016. I., 569. o.; a továbbiakban: TabakerzG) ültette át a 2014/40 irányelvet.

17 A Verwaltungsgericht Berlinhez (berlini közigazgatási bíróság, Németország) 2016. április 25-én benyújtott keresetében a Planta Tabak annak megállapítását kérte, hogy a TabakerzG bizonyos, az ízesítőanyagok tilalmára, a sokkoló fényképekre és az ízesítőanyagok reklámjára vonatkozó rendelkezéseit nem kell a termékeire alkalmazni. A Planta Tabak arra is hivatkozik, hogy a 2014/40 irányelv 7. cikkének (1) és (7) bekezdése, 8–11. cikke, valamint 13. cikke (1) bekezdésének c) pontja sérti az elsődleges uniós jogot, többek között a jogbiztonság, az egyenlő bánásmód és az arányosság elvét.

18 A kérdést előterjesztő bíróság elsősorban a 2014/40 irányelvnek a dohánytermékekben jelen lévő ízesítőanyagokra, e termékek címkézése és csomagolása szabályaira, valamint az ízesítőanyagok reklámja tilalmára vonatkozó rendelkezései érvényességével és értelmezésével kapcsolatban táplál kétségeket.

19 E bíróság először is a 2014/40 irányelv 7. cikke (1), (7) és (14) bekezdésének értelmezésével, illetve azzal kapcsolatban vár választ, hogy összeegyeztethető-e az említett rendelkezés a jogbiztonság elvével, arra figyelemmel, hogy 2016. május 20-tól – illetve ellenkező esetben 2020. május 20-tól – tilos ízesített dohánytermékeket forgalmazni, ha ezek európai uniós szintű értékesítési volumene valamely termékkategóriában 3%-nál alacsonyabb. A kérdést előterjesztő bíróság kifejti, hogy az érintett dohánytermékek gyártói az uniós szintű értékesítési volumenekre vonatkozó adatokhoz, annak ellenére, hogy a Bizottság a dohánytermékekre vonatkozó információk benyújtása és nyilvános hozzáférhetővé tétele céljából alkalmazandó formátum meghatározásáról szóló, 2015. november 25-i (EU) 2015/2186 végrehajtási határozatában (HL 2015. L 312., 5. o.) egy olyan bejelentési és információs rendszert hozott létre, amely középtávon ezen információk gyűjtésére és rendelkezésre bocsátására irányul. Sem a Bizottság, sem pedig a hatáskörrel rendelkező szövetségi német hatóságok internetes oldalai nem tartalmazznak ilyen jellegű adatokat vagy az ezek megszerzését lehetővé tévő utalásokat. Tehát nem határozható meg egyértelműen, hogy milyen eljárást kell követni a 2014/40 irányelv 7. cikkének (14) bekezdésében foglalt eltérés alkalmazásához.

- 20 Továbbá, az e rendelkezésben foglalt „termékkategória” kifejezést nem határozza meg a 2014/40 irányelv, és nem határozható meg bizonyossággal értelmezés útján. A kérdést előterjesztő bíróság elsősorban arra vár választ, hogy a termékek kategóriáinak felosztását kizárólag a dohánytermék jellege, illetve az ezekben található ízesítőanyag szerint kell elvégezni, vagy e két kritériumot kombinálni kell egymással (mentolos cigaretták, finomra vágott mentolos dohány, stb.).
- 21 A kérdést előterjesztő bíróság ezenfelül előadja, hogy a dohánytermékek forgalma tilalma alkalmazásának időpontját illetően ezen irányelv 7. cikke ellentétes az egyenlő bánásmód elvével, mivel az az ízesített dohánytermékek között értékesítési volumenük alapján tesz különbséget, jóllehet e termékek összehasonlítható helyzetben vannak az említett irányelv által követett, a fogyasztók egészségének védelmére irányuló célkitűzés, illetve a kereskedelem akadályainak megszüntetésére irányuló célkitűzés tekintetében.
- 22 A kérdést előterjesztő bíróság egyébiránt arra is keresi a választ, hogy a 2014/40 irányelvben kitűzött határidőkre figyelemmel, az ízesítőanyagok tilalma összeegyeztethető-e az arányosság elvével és az EUMSZ 34. cikkel az azon „réspiaci termékekre” szakosodott kis- és középvállalkozásokat sújtó kedvezőtlen gazdasági és szociális következményekre tekintettel, amelyek piaci részesedése uniós szinten kisebb, mint 3%, és amelyek forgalmazása – következésképpen – 2016. május 20-át követően tilos.
- 23 Másodsorban a kérdést előterjesztő bíróság azt is előadja, hogy a 2014/40 irányelv 29. cikkének (1) bekezdésében az ezen irányelv átültetésére és a nemzeti rendelkezések alkalmazásának kezdetére előírt, 2016. május 20-án lejáró határidő rövid, tekintettel a tasakban forgalmazott cigarettadohányon elhelyezendő általános figyelmeztetés és tájékoztatás pontos elhelyezéséről szóló, 2015. szeptember 24-i (EU) 2015/1735 bizottsági végrehajtási határozat (HL 2015. L 252., 49. o.), illetve a dohányzásra szánt dohánytermékeken a kombinált egészségvédő figyelmeztetések elrendezésére, kialakítására és alakjára vonatkozó műszaki előírásokról szóló, 2015. október 9-i (EU) 2015/1842 bizottsági végrehajtási határozat (HL 2015. L 267., 5. o.) elfogadásának időpontjaira.
- 24 E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság először is arra keresi a választ, hogy az uniós jogra figyelemmel a nemzeti jogalkotó jogosult-e általánosságban a saját átmeneti rendelkezései elfogadására. Nemleges válasz esetén, e bíróság arra is keresi a választ, hogy nem ellentétes-e a lojális együttműködésnek az EUSZ 4. cikk (3) bekezdésében előírt elvével – az uniós jog egységes és hatékony alkalmazásának elvével összefüggésben – annak megkövetelése a tagállamoktól, hogy a 2014/40 irányelvet jóval az ezen irányelv 29. cikkének (1) bekezdésében rögzített határidő lejárta előtt ültessék át.
- 25 A kérdést előterjesztő bíróság ezenfelül kiemeli, hogy a 2014/40 irányelv átültetése határidejének és a nemzeti rendelkezések alkalmazásának időbeli egybeesése nehezen egyeztethető össze az arányosság elvével. E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy a 2015/1735 és a 2015/1842 végrehajtási határozatban szereplő, a tasakban forgalmazott cigarettadohányon elhelyezendő általános figyelmeztetés és tájékoztatás pontos elhelyezésére vonatkozó pontosítások nélkül a gyártók nem tudták megtervezni és megrendelni a csomagoláshoz és a nyomtatáshoz szükséges kliséket, valamint, adott esetben, nem tudtak intézkedni a vonatkozó töltő- és csomagológépek átállításáról. Márpedig e határozatok elfogadásának időpontját és a 2014/40 irányelv 29. cikkének (1) bekezdésében előírt 2016. május 20-i időpontot egy körülbelül hét hónapos időszak választotta el egymástól.
- 26 Harmadsorban a kérdést előterjesztő bíróság az arányosság elve vonatkozásában arra keresi a választ, hogy engedélyezi-e a 2014/40 irányelv 13. cikke (1) bekezdésének c) pontja a dohánytermékekben megengedett módon jelen lévő valamely íz, illat, ízesítőanyag vagy más adalékanyag semleges, nem reklámcélú formában a csomagoláson vagy a gyújtócsomagoláson történő puszta említését.

27 Végül a kérdést előterjesztő bíróság azt kérdezi, hogy a 2014/40 irányelv 13. cikke (1) bekezdésének c) pontja azáltal, hogy megtiltja bizonyos védjegyek használatát, az Európai Unió Alapjogi Chartájának (a továbbiakban: Charta) 17. cikke (1) bekezdése második mondata értelmében vett, a tulajdontól való aránytalan megfosztásnak minősül-e. Az e rendelkezés által érintett védjegyek jogosultjait kizárják e védjegyek bármely észszerű vagy releváns használatából, és ez a kizárás gazdasági szempontból úgy érinti őket, mint a tulajdontól való alakszerű megfosztás. A címkézésre vonatkozó, e rendelkezésből eredő követelmények azzal a következménnyel járhatnak, hogy a védjegyjogosultakat tartósan megfosztják a védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2015. december 16-i (EU) 2015/2436 európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2015. L 336., 1. o.) 10. cikkében előírt, bizonyos alapvető használati lehetőségektől.

28 E körülmények között a Verwaltungsgericht Berlin (berlini közigazgatási bíróság) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

- „1) a) Érvénytelenek-e a jogbiztonság elvének megsértése miatt a [2014/40 irányelv] 7. cikkének a 2014/40/EU irányelv 7. cikke (14) bekezdésével összefüggésben értelmezett (1) és (7) bekezdései azért, mert anélkül kötelezik a tagállamokat bizonyos dohánytermékek forgalomba hozatalának megtiltására, hogy világos és érthető lenne, hogy az említett dohánytermékek közül pontosan melyek azok, amelyeket már 2016. május 20-tól, és melyek azok, amelyeket csak 2020. május 20-tól kell betiltani?
- b) Érvénytelenek-e az egyenlő bánásmód elvének megsértése miatt a [2014/40 irányelv] 7. cikkének [ugyanezen] 7. cikk (14) bekezdésével összefüggésben értelmezett (1) és (7) bekezdései azért, mert a tagállamok által bevezetendő tilalmak között igazolódások nélkül tesznek különbséget az értékesítési volumen alapján?
- c) Érvénytelen-e az arányosság elvének és/vagy az EUMSZ 34. cikk megsértése miatt a [2014/40 irányelv] 7. cikkének (1) és (7) bekezdése azért, mert arra kötelezi a tagállamokat, hogy azon jellegzetes ízesítésű dohánytermékek forgalomba hozatalát, amelyeknek uniós szintű értékesítési volumene valamely termékkategóriában 3%-nál kevesebb, már 2016. május 20-tól tiltsák meg?
- d) Az 1. a)–1. c) kérdésekre adandó nemleges válasz esetén: Hogy kell értelmezni a »termékkategóriának« a [2014/40 irányelv] 7. cikke (14) bekezdése szerinti fogalmát? A »termékkategóriákba« történő besorolást a jellegzetes íz fajtája alapján, vagy a(z) ízesített) dohánytermék típusa alapján, vagy mindkét szempont együttes figyelembevételével kell elvégezni?
- e) Az 1. a)–1. c) kérdésekre adandó nemleges válasz esetén: Hogy kell megállapítani, hogy egy bizonyos dohánytermék eléri-e a [2014/40 irányelv] 7. cikkének (14) bekezdése szerinti 3%-os határt, amíg ehhez nem állnak rendelkezésre hivatalos és nyilvánosan hozzáférhető számadatok és statisztikák?

2)

- a) Hozhatnak-e a tagállamok a [2014/40 irányelv] 8–11. cikkeinek nemzeti jogba történő átültetése során kiegészítő átmeneti rendelkezéseket?
- b) A előzetes döntéshozatalra előterjesztett [második] kérdésre adott nemleges válasz esetén:
- Érvénytelen-e az arányosság elvének és/vagy az EUMSZ 34. cikk megsértése miatt a [2014/40 irányelv] 9. cikkének (6) bekezdése és 10. cikke (1) bekezdése második mondatának f) pontja azért, mert anélkül hatalmazza fel a Bizottságot bizonyos címkézési és csomagolási előírások elfogadására, hogy erre határidőt szabna vagy további átmeneti rendelkezéseket vagy határidőket írna elő, amelyek kellő időt biztosíthatnának az érintett vállalkozások számára az irányelv előírásaihoz való alkalmazkodáshoz?
 - Érvénytelen-e az arányosság elvének és/vagy az EUMSZ 34. cikk megsértése miatt a [2014/40 irányelv] 9. cikke (1) bekezdésének második mondata (a figyelmeztetés szövege) és (4) bekezdés[e a) pontjának] második mondata (betűméret), 10. cikke [(1)] bekezdése

második mondatának b) pontja (a dohányzásról való leszokással kapcsolatos információk) és e) pontja (a figyelmeztetések elhelyezése), valamint 11. cikke (1) bekezdésének első mondata (címkézés) azért, mert az említett rendelkezések anélkül ruházzák fel a tagállamokat különféle választási és kialakítási jogokkal, hogy ezek gyakorlására határidőt szabna vagy további átmeneti rendelkezéseket vagy határidőket írna elő, amelyek kellő időt biztosíthatnának az érintett vállalkozások számára az irányelv előírásaihoz való alkalmazkodáshoz?

3)

- a) Úgy kell-e értelmezni a [2014/40 irányelv] 13. cikke (1) bekezdésének a (3) bekezdéssel összefüggésben értelmezett c) pontját, hogy az akkor is kötelezi a tagállamokat az ízre, illatra, ízesítőanyagra vagy más adalékanyagra utaló információk használatának megtiltására, ha nem reklámcélú információról van szó, és az összetevők használata továbbra is megengedett?
- b) Érvénytelen-e [Charta] 17. cikkének megsértése miatt a [2014/40 irányelv] 13. cikke (1) bekezdésének c) pontja?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdés a)–c) pontjáról

- 29 Első kérdésének a)–c) pontjával a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy érvényes-e a 2014/40 irányelv 7. cikke (1) és (7) bekezdésének és ugyanezen irányelv 7. cikke (14) bekezdésének együttes rendelkezése a jogbiztonság, az egyenlő bánásmód és az arányosság elve, valamint az EUMSZ 34. cikke tekintetében.

A 2014/40 irányelv 7. cikke (1), (7) és (14) bekezdésének érvényességéről a jogbiztonság elvének tekintetében

- 30 A kérdést előterjesztő bíróság azt a kérdés teszi fel, hogy a 2014/40 irányelv 7. cikkének (1), (7) és (14) bekezdése, amely anélkül kötelezi arra a tagállamokat, hogy tiltsák meg bizonyos dohánytermékek forgalomba hozatalát, hogy nem pontosítja egyértelműen és kifejezetten, hogy e termékek közül melyeket kell betiltani 2016. május 20-tól, és melyeket 2020. május 20-tól, sérti-e a jogbiztonság elvét.
- 31 Nem vitatott, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében a jogbiztonság elve megköveteli, hogy az uniós szabályozás tegye lehetővé az érdekelték számára az ennek alapján őket terhelő kötelezettség terjedelmének pontos ismeretét, mivel képeseknek kell lenniük arra, hogy egyértelműen megismerhessék jogaikat és kötelezettségeiket, és ezeknek megfelelően járnak el (2018. július 25-i Teglgaard és Fløjstrupgård ítélet, C-239/17, EU:C:2018:597, 52. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 32 Mindazonáltal arra is emlékeztetni kell, hogy nem szükséges, hogy maga a jogalkotási aktus technikai pontosításokat tartalmazzon, és az uniós jogalkotó folyamodhat olyan általános jogi kerethez, amelyet adott esetben a későbbiekben pontosítani kell (lásd ebben az értelemben: 2016. május 4-i Pillbox 38 ítélet, C-477/14, EU:C:2016:324, 78. és 139. pont).
- 33 Az a körülmény, hogy a 2014/40 irányelv 7. cikkének (1), (7) és (14) bekezdése egyfelől nem pontosítja azokat a különös jellegzetes ízesítésű termékeket, amelyek értékesítési volumene uniós szinten valamely termék kategóriában 3%-os vagy azt meghaladó, illetve másfelől nem írja elő, milyen konkrét eljárással határozható meg, hogy mely termékekre vonatkozik ezen irányelv 7. cikkének (14) bekezdése, nem jelenti ugyanakkor azt, hogy az említett irányelv 7. cikkének (1), (7) és (14) bekezdése sérti a jogbiztonság elvét. Az erre vonatkozó uniós szintű szabályozás hiányában ugyanis a tagállamoknak vagy

– adott esetben – maguknak a gyártóknak a feladata, hogy olyan megbízható módszert válasszanak, amely biztosítani tudja e rendelkezés tiszteletben tartását (lásd ebben az értelemben: 2016. május 4-i Pillbox 38 ítélet, C-477/14, EU:C:2016:324, 101. pont).

- 34 E körülményekre figyelemmel meg kell állapítani, hogy a 2014/40 irányelv 7. cikkének (1), (7) és (14) bekezdése nem sérti a jogbiztonság elvét.

A 2014/40 irányelv 7. cikke (1), (7) és (14) bekezdésének érvényességéről az egyenlő bánásmód és az arányosság elve, valamint az EUMSZ 34. cikk tekintetében

- 35 Először is, a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy a dohánytermékeknek a 2014/40 irányelv 7. cikke (14) bekezdése szerinti, az értékesítési volumentől függő megkülönböztetése ténye sérti-e az egyenlő bánásmód elvét.
- 36 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy az egyenlő bánásmód elve mint általános uniós jogi elv megköveteli, hogy a hasonló helyzeteket ne kezeljék eltérő módon, és hogy az eltérő helyzeteket ne kezeljék egyenlő módon, kivéve ha az ilyen bánásmód objektíven igazolható (2016. május 4-i Pillbox 38 ítélet, C-477/14, EU:C:2016:324, 35. pont).
- 37 Az eltérő helyzetek hasonló jellegét az azokat jellemző tényezők összességére tekintettel kell értékelni. E tényezőket – többek között – a szóban forgó különbségtételt létrehozó uniós aktus tárgyának és céljának fényében kell meghatározni és értékelni. Ezen túlmenően tekintetbe kell venni azon szabályozási terület elveit és céljait, amelyhez a szóban forgó aktus tartozik (2011. május 12-i Luxemburg kontra Parlament és Tanács ítélet, C-176/09, EU:C:2011:290, 32. pont).
- 38 Ily módon a 2014/40 irányelvnek 1. cikke értelmében kettős célja van, nevezetesen a dohány- és a kapcsolódó termékek belső piaca zavartalan működésének elősegítése, az egészség védelmének magas szintjét alapul véve, különös tekintettel a fiatalkorúak egészségének védelmére (2016. május 4-i Lengyelország kontra Parlament és Tanács ítélet, C-358/14, EU:C:2016:323, 80. pont).
- 39 A dohány- és a kapcsolódó termékek belső piaca zavartalan működésének elősegítésére irányuló célkitűzés megvalósítása érdekében a 2014/40 irányelv (16) preambulumbekkezdése értelmében el kell kerülni az olyan intézkedéseket, amelyek indokolatlan különbséget tesznek a különböző fajtájú ízesített cigaretták között.
- 40 Ezenfelül a Bíróság a 2016. május 4-i Philip Morris Brands és társai ítéletben (C-547/14, EU:C:2016:325, 114. pont) megállapította, hogy a jellegzetes ízesítésű dohánytermékek egyrészt egymásnak megfelelő objektív jellemzőkkel rendelkeznek, másrészt pedig hasonló hatásokat gyakorolnak a dohányzás megkezdésére és fenntartására.
- 41 Következésképpen az olyan jellegzetes ízesítésű dohánytermékek, amelyek uniós szintű értékesítési volumene kisebb, mint 3% valamely termékkategóriában, nem különböznek azon jellegzetes különös ízesítésű dohánytermékektől, amelyek uniós szintű értékesítési volumene 3%-os vagy azt meghaladó valamely termékkategóriában, sem a dohány- és a kapcsolódó termékek belső piaca zavartalan működésének elősegítésére irányuló célkitűzés, sem pedig az emberi egészség magas szintű védelmének biztosítására irányuló célkitűzés tekintetében.
- 42 Ebből következik, hogy 2014/40 irányelv 7. cikkének (1) és (7) bekezdésében előírt, a jellegzetes ízesítések tilalma által érintett ízesített termékek az egyenlő bánásmód elve alkalmazásának szempontjából hasonló helyzetben vannak.

- 43 Mindazonáltal, amint az a jelen ítélet 36. pontjában említett ítélkezési gyakorlatból következik, az eltérő bánásmód akkor igazolható, ha objektív és észszerű megfontolásokon alapul, azaz kapcsolatban áll a szóban forgó szabályozás által indokoltan elérni kívánt céllal, illetve arányos az e bánásmód által elérni kívánt céllal (2008. december 16-i Arcelor Atlantique et Lorraine és társai ítélet, C-127/07, EU:C:2008:728, 47. pont).
- 44 E tekintetben a Bíróság az uniós jogalkotó számára széles körű mérlegelési jogkört ismert el a ráruházott hatáskörök gyakorlása során, amennyiben magatartása politikai, gazdasági és szociálpolitikai döntéseket igényel, illetve amikor összetett értékelést és mérlegelést kell végeznie (2008. december 16-i Arcelor Atlantique et Lorraine és társai ítélet, C-127/07, EU:C:2008:728, 57. pont). Az uniós jogalkotó tehát széles mérlegelési jogköre gyakorlása során kizárólag szakaszosan hajthatja végre a harmonizációt, és kizárólag azt követelheti meg, hogy a tagállamok által egyoldalúan elfogadott intézkedéseket fokozatosan szüntessék meg (lásd ebben az értelemben: 2016. május 4-i Philip Morris Brands és társai ítélet (C-547/14, EU:C:2016:325, 63. és 134. pont).
- 45 Márpedig, ami a 2014/40 irányelv 7. cikkének (14) bekezdése által követett célokat illeti, ezen irányelv (16) preambulumbekkezdéséből az következik, hogy a nagyobb értékesítési volumenű, jellegzetes ízesítésű dohánytermékeket hosszabb idő alatt, fokozatosan kell kivezetni azért, hogy a fogyasztóknak kellő idő álljon a rendelkezésére a más termékekre történő átálláshoz.
- 46 Amint azt a főtanácsnok is kiemelte indítványának 48. pontjában, a jellegzetes ízesítésű dohánytermékek valamely termék kategóriára vonatkozó értékesítési volumenének kritériuma nem a valamely egyedi ízesítésű dohánytermékeket célozza, és e kritérium semleges a gyártókat illetően. A Bíróság rendelkezésére álló iratokból ugyanis nem tűnik ki, hogy a jellegzetes különös ízesítésű azon dohánytermékeket, amelyek uniós szintű értékesítési volumene legalább 3%-os valamely termék kategóriában, elsősorban kis- és középvállalkozások gyártják. Következésképpen az említett kritériumot objektíve igazoltnak kell tekinteni.
- 47 Egyébiránt megfelelőnek kell tekinteni azt, hogy a fogyasztók számára biztosítják a más termékekre való átálláshoz szükséges időt, lehetővé téve következképpen azt, hogy össze lehessen egyeztetni a 2014/40 irányelv 7. cikkében előírt tilalom következményeit és az emberi egészség magas szintű védelme biztosításának eltérést nem engedő követelményét.
- 48 Egy, az alapügyben szereplőhöz hasonló, a termékek értékesítési volumenén alapuló kritérium – amint arra a főtanácsnok is rámutatott indítványának 50. pontjában – ily módon a fogyasztási szokásokat, valamint az érintett termékek gyártásának gazdasági jelentőségét tükrözi.
- 49 E körülményekre figyelemmel meg kell állapítani, hogy a 2014/40 irányelv 7. cikkének (1), (7) és (14) bekezdése nem sérti az egyenlő bánásmód elvét.
- 50 Ezt követően a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy a 2014/40 irányelv 7. cikkének (1) és (7) bekezdése összeegyeztethető-e az arányosság elvével azon okból, hogy az megtiltja a jellegzetes ízesítésű azon dohánytermékek forgalmazását, amelyek piaci részesedése valamely termék kategóriában uniós szinten kisebb, mint 3%.
- 51 E tekintetben az állandó ítélkezési gyakorlat értelmében az arányosság elve megköveteli, hogy az uniós intézmények aktusai alkalmasak legyenek a szóban forgó szabályozás által kitűzött jogszerű célok elérésére, és ne haladják meg az e célok eléréséhez szükséges mértéket, azt is beleértve, hogy amennyiben választás kínálkozik több alkalmas intézkedés között, a kevésbé korlátozó intézkedéshez kell folyamodni, és az okozott hátrányok a kitűzött célokhoz képest nem lehetnek aránytalanul nagyok (2016. május 4-i Lengyelország kontra Parlament és Tanács ítélet, C-358/14, EU:C:2016:323, 78. pont).

- 52 A jelen ítélet előző pontjában említett feltételek bírósági felülvizsgálatát illetően – amint az a jelen ítélet 44. pontjában említett ítélkezési gyakorlatból is kitűnik – az uniós jogalkotó a jelen esethez hasonló területen széles mérlegelési jogkörrel rendelkezik, ez pedig a jogalkotó részéről olyan politikai, gazdasági és szociális tényezők közötti választást követel meg, amelyen belül összetett értékelést kell elvégeznie.
- 53 Márpedig a jellegzetes ízesítésű dohánytermékek forgalmazása tilalmának célkitűzésére figyelemmel meg kell állapítani, hogy e tilalom az emberi egészség magas szintű védelmének biztosításához is megfelelő, különösen a fiatalok tekintetében. Nem vitatott ugyanis, hogy bizonyos ízesítések különösen vonzóak ez utóbbiak számára, és elősegíthetik a dohányzásra való rászokást (2016. május 4-i Lengyelország kontra Parlament és Tanács ítélet, C-358/14, EU:C:2016:323, 81. és 82. pont).
- 54 E tekintetben a Bíróság a 2016. május 4-i Lengyelország kontra Parlament és Tanács ítéletben (C-358/14, EU:C:2016:323, 102. pont), valamint a 2016. május 4-i Philip Morris Brands és társai ítéletben (C-547/14, EU:C:2016:325, 190. pont) megállapította, hogy az uniós jogalkotó a 2014/40 irányelv 7. cikkének (14) bekezdésével egyensúlyt teremtett az ezen irányelv 7. cikkében előírt tilalom gazdasági következményei és az azon eltérést nem engedő követelmény között, amelynek lényege az emberi egészség magas szintű védelmének biztosítása egy káros tulajdonságokkal rendelkező terméket illetően.
- 55 Következésképpen meg kell állapítani, hogy a jellegzetes ízesítést tartalmazó dohánytermékek forgalmazásának tilalma nem lép túl nyilvánvalóan a kitűzött cél eléréséhez szükséges mértéken.
- 56 E körülményekre figyelemmel meg kell állapítani, hogy a 2014/40 irányelv 7. cikkének (1), (7) és (14) bekezdése nem sérti az arányosság elvét.
- 57 Ezenfelül a kérdést előterjesztő bíróság azon kétségeit illetően, amelyek a 2014/40 irányelv 7. cikke (1), (7) és (14) bekezdésének az EUMSZ 34. cikkel való összeegyeztethetőségére vonatkoznak, meg kell állapítani, hogy bár ezen irányelv 7. cikkének (1), (7) és (14) bekezdése az EUMSZ 34. cikk értelmében vett korlátozásnak minősül, az ilyen korlátozást – amint az a jelen ítélet 54. pontjában említésre került – a 2014/40 irányelv 7. cikkében előírt tilalom gazdasági következményei és az azon eltérést nem engedő követelmény közötti egyensúly megteremtése által igazolt, amelynek lényege az emberi egészség magas szintű védelmének biztosítása, és nem sérti az arányosság elvét. Következésképpen a 2014/40 irányelv 7. cikkének (1), (7) és (14) bekezdése az EUMSZ 34. cikket sem sérti.
- 58 A fenti megfontolások összességére tekintettel az első kérdés a)–c) pontjára azt a választ kell adni, hogy e kérdés vizsgálata során nem merült fel olyan körülmény, amely a 2014/40 irányelv 7. cikke (1), (7) és (14) bekezdésének érvényességét érintené.

Az első kérdés d) és e) pontjáról

- 59 Első kérdésének d) és e) pontjával a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt kéri, hogy a Bíróság értelmezze a „termékkategóriának” a 2014/40 irányelv 7. cikkének (14) bekezdésében szereplő fogalmát, illetve tájékoztassa arról az eljárásról, amelyet annak megállapítása céljából kell követni, hogy egy meghatározott dohánytermék tekintetében elérésre került-e az e cikkben előírt 3%-os határ.
- 60 Emlékeztetni kell arra, hogy valamely uniós jogi rendelkezés értelmezéséhez nemcsak annak kifejezéseit, hanem szöveggörnyezetét, és annak a szabályozásnak a célkitűzéseit is figyelembe kell venni, amelynek az részét képezi (2018. szeptember 26-i Baumgartner ítélet, C-513/17, EU:C:2018:772, 23. pont).

- 61 Először is meg kell állapítani, hogy a „termékkategóriának” a 2014/40 irányelv 7. cikke (14) bekezdésében szereplő fogalmát ezen irányelv „Meghatározások” című 2. cikke nem határozza meg.
- 62 Ezt követően, az említett irányelv 7. cikke (14) bekezdésének szöveggörnyezetét illetően, a 2014/40 irányelv 7. cikkének (12) bekezdése értelmében csak a cigaretta és a cigarettadohány az a dohánytermék, amelyre az ezen irányelv 7. cikkének (1) és (7) bekezdésében foglalt tilalmak vonatkoznak.
- 63 Ezenfelül, a 2014/40 irányelv 2. cikkének 14. pontjában, amely az „új dohánytermék-kategóriák” fogalmát határozza meg, a cigaretta és a cigarettadohány különböző dohánytermék-kategóriaként szerepel.
- 64 Egyébiránt ezen irányelv (9) preambulumbekkezdése a cigarettadohányt úgy említi meg mint a „termékkategória” egyik példáját.
- 65 Következésképpen a cigaretta a 2014/40 irányelv 7. cikkének (14) bekezdése értelmében vett „termékkategóriának” minősül, a cigarettadohányhoz hasonlóan.
- 66 Az ezen irányelv 7. cikkének (14) bekezdése által követett célkitűzéseket illetően az említett irányelv (16) preambulumbekkezdéséből az következik, hogy a nagyobb értékesítési volumenű, jellegzetes ízesítésű dohánytermékeket hosszabb idő alatt kell kivezetni azért, hogy a fogyasztóknak kellő idő álljon a rendelkezésére a más termékekre történő átálláshoz.
- 67 Mivel egyfelől az az értelmezés, miszerint a cigaretta a 2014/40 irányelv 7. cikkének (14) bekezdése értelmében vett „termékkategóriának” minősül, akárcsak a cigarettadohány, nem ellentétes e célkitűzésekkel, és mivel másfelől az ugyanabban az uniós aktusban használt fogalmak értelmének azonossága vélelmezhető, a „termékkategóriának” az e rendelkezés értelmében vett fogalma tekintetében nem értelmezhető attól eltérő módon, ahogyan ugyanez a fogalom ezen irányelv más rendelkezéseiben értelmezésre kerül.
- 68 Egyébiránt, ami azt a módszert illeti, amely lehetővé teszi annak megállapítását az e rendelkezésben foglalt eltérés alkalmazásának céljából, hogy valamely dohánytermék uniós szinten eléri-e a 2014/40 irányelv 7. cikkének (14) bekezdésében előírt 3%-os határt, a jelen ítélet 33. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlatból az következik, hogy uniós szabályozás hiányában a tagállamok feladata, hogy olyan megbízható módszert határozzanak meg, amely alkalmas az említett rendelkezésből eredő követelmény tiszteletben tartásának biztosítására.
- 69 A Bírósághoz benyújtott iratokból az tűnik ki, hogy a Németországi Szövetségi Köztársaság ezen ítélkezési gyakorlatnak megfelelően ültette át a 2014/40 irányelv 7. cikkének (14) bekezdését azzal, hogy a 2016. április 27-i Verordnung über Tabakerzeugnisse und verwandte Erzeugnisse (a dohánytermékekre és a kapcsolódó termékekre vonatkozó rendelet; BGBl. 2016. I, 980. o.) 34. cikkének (3) bekezdésében előírta azokat az ízesítőket, amelyeket a dohánytermékeknek tartalmazniuk kell ahhoz, hogy az e termékek kereskedelmére vonatkozó tilalom alkalmazására csak 2020. május 20-tól kezdődően kerüljön sor.
- 70 E megfontolásokra figyelemmel az első kérdés d) és e) pontjára azt a választ kell adni, hogy a 2014/40 irányelv 7. cikkének (14) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy egyfelől a „termékkategóriának” az e rendelkezés értelmében vett fogalmába tartozik a cigaretta és a cigarettadohány, másfelől pedig az annak meghatározásához követendő eljárást, hogy valamely dohánytermék eléri-e az e rendelkezésben előírt 3%-os határt, az érintett tagállam belső jogának megfelelően kell megállapítani.

A második kérdésről

A második kérdés a) pontjáról

- 71 Második kérdésének a) pontjával a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra keresi a választ, hogy úgy kell-e értelmezni a 2014/40 irányelv 8–11. cikkét, hogy azok lehetővé teszik a tagállamok számára, hogy az ezen irányelv 29. cikkének (1) bekezdésében, illetve 30. cikkének a) pontjában előírtakhoz viszonyítva kiegészítő jellegű átmeneti időszakokat írjanak elő.
- 72 Meg kell állapítani, hogy 2014/40 irányelv 29. cikkének (1) bekezdése előírja, hogy a tagállamok hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek 2016. május 20-ig megfeleljenek, és ezeket a rendelkezéseket 2016. május 20-tól alkalmazzák – többek között – a 7. cikk (14) bekezdésének sérelme nélkül.
- 73 Ugyanezen irányelv „Átmeneti rendelkezés” című 30. cikkének a) pontja mindazonáltal előírja, hogy a tagállamok 2017. május 20-ig engedélyezhetik a 2016. május 20-a előtt a 2001/37 irányelvvel összhangban gyártott vagy szabad kereskedelmi forgalomba helyezett és címkézett dohánytermékek forgalomba hozatalát.
- 74 Ezzel szemben a 2014/40 irányelv 8–11. cikke nem ír elő olyan átültetési időszakokat, amelyek az ezen irányelv 29. és 30. cikkében előírt időszakok helyébe léphetnének.
- 75 E megfontolásokra figyelemmel a második kérdés a) pontjára azt a választ kell adni, hogy a 2014/40 irányelv 8–11. cikkét úgy kell értelmezni, hogy az nem teszi lehetővé a tagállamok számára, hogy az ezen irányelv 29. cikkében, illetve 30. cikkében előírtakhoz viszonyítva kiegészítő jellegű átmeneti időszakokat írjanak elő.

A második kérdés b) pontjáról

- 76 Második kérdésének b) pontjával a kérdést előterjesztő bíróság arra vár választ, hogy a második kérdés a) pontjára adott nemleges válasz esetén a 2014/40 irányelv 9. cikke (1) bekezdése a) pontjának első bekezdése, (4) bekezdése a) pontjának második mondata és (6) bekezdése, 10. cikke (1) bekezdésének b), e) és f) pontja, valamint 11. cikke (1) bekezdésének első mondata sérti-e az arányosság elvét, illetve az EUMSZ 34. cikket.
- 77 E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság arra emlékeztet, hogy a 2014/40 irányelv 9. cikkének (6) bekezdése és 10. cikke (1) bekezdésének f) pontja anélkül hatalmazza fel a Bizottságot bizonyos, a dohánytermékek címkézésével és csomagolásával kapcsolatos előírások elfogadására, hogy erre határidőt szabna vagy olyan további átmeneti rendelkezéseket vagy határidőket írna elő, amelyek kellő időt biztosíthatnának az érintett vállalkozások számára az irányelv előírásaihoz való alkalmazkodáshoz.
- 78 Márpedig az arányosság elvét illetően meg kell állapítani, hogy mivel az általános jogelvek, amelyek között ez az elv is szerepel, az uniós jogrend részét képezik, ezen elveket nem csak az uniós intézményeknek, hanem az uniós irányelvek által rájuk ruházott hatáskörök gyakorlása során a tagállamoknak is tiszteletben kell tartaniuk (2016. június 2-i ROZ-ŠWIT ítélet, C-418/14, EU:C:2016:400, 20. pont).
- 79 A jelen ügyet illetően, a 2014/40 irányelv 32. cikkének értelmében ez az irányelv 2014. május 19-én lépett hatályba, a tagállamoknak pedig 2016. május 20-tól kellett alkalmazni az ezen irányelvnek való megfeleléshez szükséges törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket – többek között – a 7. cikk (14) bekezdésének sérelme nélkül.

- 80 A tagállamok számára a 2014/40 irányelv átültetéséhez szükséges rendelkezések elfogadása, valamint az annak tekintetében rendelkezésre álló kétéves időszak, hogy az érintett gazdasági szereplők számára elegendő időt lehessen biztosítani az ezen irányelv követelményeihez való alkalmazkodásra, az arányosság elvének szempontjából elegendőnek tekinthető.
- 81 Egyébiránt a 2014/40 irányelv 30. cikke feljogosítja a tagállamokat arra, hogy 2017. május 20-ig engedélyezzék a 2016. május 20-a előtt a 2001/37 irányelvvel összhangban gyártott vagy szabad kereskedelmi forgalomba helyezett és címkézett dohánytermékek forgalomba hozatalát.
- 82 Ezenfelül azt illetően, hogy a 2014/40 irányelv 9. cikke (1) bekezdésének második albekezdése, (4) bekezdése a) pontjának második bekezdése és (6) bekezdése, 10. cikke (1) bekezdésének b), e) és f) pontja, valamint 11. cikke (1) bekezdésének első albekezdése tiszteletben tartja-e az EUMSZ 34. cikket, meg kell állapítani, hogy az áruk szabad mozgásának elve nem akadályozza az import-, export- vagy tranzitforgalomnak különösen a személyek élete és egészsége védelmével igazolható tilalmát vagy korlátozását (lásd ebben az értelemben: 2004. december 14-i Swedish Match ítélet, C-210/03, EU:C:2004:802, 60. pont).
- 83 Ebből következik, hogy a 2014/40 irányelv 9. cikke (1) bekezdésének második albekezdését, (4) bekezdése a) pontjának második mondatát és (6) bekezdését, 10. cikke (1) bekezdésének b), e) és f) pontját, valamint 11. cikke (1) bekezdésének első mondatát az arányosság elvével és az EUMSZ 34. cikkel összeegyeztethetőnek kell tekinteni.
- 84 E körülményekre figyelemmel a második kérdés b) pontjára azt a választ kell adni, hogy e kérdés vizsgálata nem tárt fel egyetlen olyan tényezőt sem, amely érinthetné a 2014/40 irányelv 9. cikke (1) bekezdése második albekezdésének, (4) bekezdése a) pontja második mondatának és (6) bekezdésének, 10. cikke (1) bekezdése b), e) és f) pontjának, valamint 11. cikke (1) bekezdése első mondatának érvényességét.

A harmadik kérdésről

A harmadik kérdés a) pontjáról

- 85 Harmadik kérdésének a) pontjával a kérdést előterjesztő bíróság arra vár választ, hogy úgy kell-e értelmezni a 2014/40 irányelv 13. cikke (1) bekezdésének c) pontját és (3) bekezdését, hogy az akkor is az ízre, illatra, ízesítőanyagra vagy más adalékanyagra utaló információk használatának megtiltására kötelezi a tagállamokat, ha nem reklámcélú információról van szó, és az összetevők használata továbbra is megengedett.
- 86 A 2014/40 irányelv 13. cikke (1) bekezdésének c) pontja, valamint (3) bekezdése értelmében a csomagolási egység és a gyűjtőcsomagok címkézése, valamint maga a dohánytermék nem tartalmazhat olyan elemet vagy megoldást, amely ízre, illatra, ízesítőanyagra vagy más adalékanyagra, illetve ezek hiányára utal. Meg kell jegyezni, hogy ezen elemek és megoldások közé többek között szövegek, szimbólumok, nevek, védjegyek, képi vagy más megjelölések tartozhatnak.
- 87 Tekintettel arra, hogy magának a 2014/40 irányelv 13. cikke (1) bekezdése c) pontjának megfogalmazása szerint a dohánytermékek nem tartalmazhatnak olyan „elemet vagy megoldást”, amely „ízre” „utal”, illetve hogy ezen irányelv 13. cikke (3) bekezdésének megfogalmazása szerint ezen elemek és megoldások közé többek között szövegek, szimbólumok, nevek, védjegyek, képi vagy más megjelölések tartozhatnak, meg kell állapítani, hogy az uniós jogalkotónak nem állt szándékában különbséget tenni a reklámcélú tájékoztatás és a nem reklámcélú tájékoztatás között. Ezen értelmezést az a tény is alátámasztja, miszerint – az említett irányelv 13. cikkében előírtaktól eltérően – az uniós jogalkotó ugyanezen irányelv 20. cikke (4) bekezdésének b) pontjában kifejezetten előírta, hogy az

elektronikus cigaretták és az utántöltő flakonok csomagolási egységei és gyűjtőcsomagjai ne tartalmazzanak a 2014/40 irányelv 13. cikkében említett elemeket vagy jellemzőket, a 13. cikk (1) bekezdésének c) pontjában említett ízesítésre vagy annak hiányára vonatkozó információ kivételével.

- 88 Egyébiránt, amint azt a főtanácsnok is kiemelte indítványának 78. pontjában, a jellegzetes ízesítésű dohánytermékek mindig megkülönböztethetők a más dohánytermékektől, amennyiben nem tartalmazzák az említett irányelv 13. cikke (1) bekezdésének a)–e) pontjában felsorolt elemek egyikét.
- 89 Ezenfelül, mivel a Bíróság a 2016. május 4-i Philip Morris Brands és társai ítéletben (C-547/14, EU:C:2016:325, 141. pont) kimondta, hogy a valamennyi ízre történő bármely utalásra vonatkozó tilalom azon kérdéstől függetlenül alkalmazandó, hogy a szóban forgó információk valósak-e, vagy sem, meg kell állapítani, hogy ez a tilalom azokra a nem reklámcélú tájékoztatásokra is vonatkozik, amelyek azokat az összetevőket említik meg, amelyek használatát a 2014/40 irányelv engedélyezi.
- 90 Ebből következik, hogy a 2014/40 irányelv 13. cikke (1) bekezdésének c) pontját, valamint (3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az akkor is az ízre, illatra, ízesítőanyagra vagy más adalékanyagra utaló információk használatának megtiltására kötelezi a tagállamokat, ha nem reklámcélú információról van szó, és az összetevők használata továbbra is megengedett.

A harmadik kérdés b) pontjáról

- 91 Harmadik kérdésének b) pontjával a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy a védjegyek használatának a 2014/40 irányelv 13. cikke (1) bekezdése c) pontjában előírt jelentős korlátozása okán e rendelkezés sérti-e a Charta 17. cikkét.
- 92 Meg kell állapítani, hogy a Charta 17. cikkében rögzített tulajdonhoz való jog e cikk (2) bekezdése értelmében a szellemi tulajdonra is vonatkozik.
- 93 Annak megtiltásával, hogy a csomagolási egységek és a gyűjtőcsomagok címkézése, valamint maga a dohánytermék bármely ízre való utalást tartalmazzon, a 2014/40 irányelv 13. cikke (1) bekezdésének c) pontja ezen irányelv 13. cikkének (3) bekezdésével összefüggésben korlátozza e védjegyek használatát.
- 94 Mindazonáltal a tulajdonhoz való jog nem korlátlan jogosultsággként ölt testet, hanem azt a társadalomban betöltött szerepe függvényében kell értékelni (lásd ebben az értelemben: 2013. január 15-i Křížan és társai ítélet, C-416/10, EU:C:2013:8, 113. pont).
- 95 Márpedig e körülmény különösen abban jut kifejezésre, ahogyan a Charta 52. cikkének (1) bekezdése értelmében az arányosság elvét alkalmazni kell (2013. január 22-i Sky Österreich ítélet, C-283/11, EU:C:2013:28, 47. pont).
- 96 Ez utóbbi rendelkezésnek megfelelően a Chartában elismert jogok és szabadságok gyakorlása csak a törvény által, e jogok lényeges tartalmának tiszteletben tartásával és az arányosság elvére figyelemmel kizárólag annyiban korlátozhatók, amennyiben az elengedhetetlen, és ténylegesen az Unió által elismert általános érdekű célkitűzéseket vagy mások jogainak és szabadságainak védelmét szolgálja (2016. május 4-i Pillbox 38 ítélet, C-477/14, EU:C:2016:324, 160. pont).
- 97 A jelen ügyben meg kell állapítani, hogy a védjegyek használatának korlátozását a 2014/40 irányelv vezette be, és az csak a védjegyeknek a csomagolási egységek és a gyűjtőcsomagok címkézésén, valamint magán a dohányterméken a gyártó általi használatára vonatkozik, következésképpen nem sérti a gyártók védjegyhez fűződő jogának lényegét, mindez pedig azzal a céllal történt, hogy a

címkezésre vonatkozó nemzeti szabályozásokból eredő korlátozások felszámolása során biztosítani lehessen az egészség védelmének magas szintjét (lásd ebben az értelemben: 2002. december 10-i British American Tobacco (Investments) és Imperial Tobacco ítélet, C-491/01, EU:C:2002:741, 150. pont).

- 98 A 2014/40 irányelv ugyanis a 13. cikke (1) bekezdésének c) pontjában és (3) bekezdésében szereplő védjegyjogosultak számára a védjegyeknek az említett rendelkezésekben foglaltaktól eltérő módon, például a nagykereskedelmi értékesítés által történő használata szabadságát biztosítja. Következésképpen a védjegyek használatának a jelen ítélet 93. pontjában említett korlátozása nem egyenértékű a tulajdontól való megfosztással.
- 99 Ezenfelül, mivel a 2014/40 irányelv (16) preambulumbekkezdésének értelmében a jellegzetes ízesítésű dohánytermékek hozzájárulnak a dohányzásra való rászokáshoz, vagy befolyásolhatják a dohányfogyasztási szokásokat, az ízre utaló védjegyeknek a csomagolási egységeken és a gyűjtőcsomagok címkézésén, valamint magán a dohányterméken történő feltüntetésére vonatkozó tilalom csökkentheti azok vonzerejét, és megfelel az Unió által elismert közérdekű célkitűzéseknek azáltal, hogy hozzájárul a közegészség magas szintű védelmének biztosításához.
- 100 Ebből következik, hogy e kérdés vizsgálata nem tárt fel egyetlen olyan tényezőt sem, amely érinthetné a 2014/40 irányelv 13. cikke (1) bekezdése c) pontjának, valamint (3) bekezdésének érvényességét.

A költségekről

- 101 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (első tanács) a következőképpen határozott:

- 1) **Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett első kérdés vizsgálata nem tárt fel egyetlen olyan tényezőt sem, amely érinthetné a tagállamoknak a dohánytermékek és kapcsolódó termékek gyártására, kisserelésére és értékesítésére vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezései közelítéséről és a 2001/37/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2014. április 3-i 2014/40/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 7. cikke (1), (7) és (14) bekezdésének érvényességét.**
- 2) **A 2014/40 irányelv 7. cikkének (14) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy egyfelől a „termékkategóriának” az e rendelkezés értelmében vett fogalmába tartozik a cigaretta és a cigarettadohány, másfelől pedig az annak megállapítása céljából követendő eljárást, hogy valamely dohánytermék eléri-e az e rendelkezésben előírt 3%-os határt, az érintett tagállam belső jogának megfelelően kell meghatározni.**
- 3) **A 2014/40 irányelv 8–11. cikkét úgy kell értelmezni, hogy az nem teszi lehetővé a tagállamoknak, hogy az ezen irányelv 29. és 30. cikkében előírtakhoz viszonyítva kiegészítő jellegű átültetési időszakokat határozzanak meg.**
- 4) **Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett második kérdés vizsgálata nem tárt fel egyetlen olyan tényezőt sem, amely érinthetné a 2014/40 irányelv 9. cikke (1) bekezdése második albekezdésének, (4) bekezdése a) pontja második mondatának és (6) bekezdésének, 10. cikke (1) bekezdése b), e) és f) pontjának, valamint 11. cikke (1) bekezdése első mondatának érvényességét.**

- 5) A 2014/40 irányelv 13. cikke (1) bekezdésének c) pontját, valamint (3) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az akkor is az ízre, illatra, ízesítőanyagra vagy más adalékanyagra utaló információk használatának megtiltására kötelezi a tagállamokat, ha nem reklámcélú információról van szó, és az összetevők használata továbbra is megengedett.
- 6) Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett harmadik kérdés vizsgálata nem tárt fel egyetlen olyan tényezőt sem, amely érinthetné a 2014/40 irányelv 13. cikke (1) bekezdése c) pontjának, valamint (3) bekezdésének érvényességét.

Aláírások